

e tárgyra vonatkozó műkifejezéseit, műnyelvét; — szóval: a leg-
 rövidebb idő alatt könnyen és otthonosan kezelte az elméleti téren
 az irodalomban, és a gyakorlati téren a mindennapi életben mindazt,
 a mit elvált, hivataloskodásának körébe esett, és sokkal többet azon
 a téren, mely tulajdonképen azon túl esett; — kifogyhatlan volt ő a
 szives készségben, melyel bárkit és bármikor kész volt lekötelezni,
 mind a mellett, hogy vele született férfias nemes önérzete, s kiválóan
 finom érzéke, azon állást biztosíták részére, hogy bárki, a ki közelebb
 érintkezett véle, kénytelen volt bevallani, hogy ővé volt mindig a
 kötelező szerepe, a lekötelezetté soha! Szorgalma kimeríthetlen volt,
 s a minthogy a magyar irodalom büszkeségére meghonosította Anye-
 gint, s azért hogy ezt jól fordíthassa, megtanult elébb oroszul, úgy
 járt el mindig mindenben a minék teljesítésére vállalkozott. S itt ha-
 bozás nélkül kimondhatjuk, hogy — habár nagy diszére és javára
 szolgált a sport ügynek, s ez által közvetve a hazai érdekek, e téren
 töltött működése, mint a hogy ez rendesen szokott lenni, midőn na-
 gyobb tehetségűek kisebb szerepre vállalkoznak, mint sem a milyet
 betölteni hivatvák; ha régebben fejlett baja, nem indítja vala ez
 irányban működését, talán nem egy egy, hanem számtalan maradandó
 nagy művet hagy vala hátra a magyar irodalomnak.

Szerettük és tiszteltük mi ő benne egyiránt, az eszes társalgót,
 a finom érzékű embert, a mivelt lelkű, minden szép és jó iránt lelke-
 sülő, szép magyar nyelven író, s eszméit beszélgetés közben is, min-
 dig a legszabatosbb kifejezésekben, nem keresett, de talpra esett alak-
 ban fogalmazott, szelid embert; a politikai küzdelmekről bár vissza-
 vonuló, mind a mellett hazáját lángolón szerető, magyar író, Bérczy
 Károlyt tisztelt barátunkat!

Szívünkben hordjuk érette a gyászt, s emléke élni fog mind-
 nyájunknál, mert maradandóbb nyomokat hagyott maga után, nem
 egy, márvány emlékkal diszitett sirhantot!

Béke hamvaira!

Gr. Keglevich Béla.

A Fanyest.

Havas Sándortól.

A fanyest (Baummarder, *Mustela martes*) önálló nyestfajt képez,
 s a menyétek nagyobb családjához tartozik. Bár a sziklanyesthez igen
 hasonlít, ezzel még sincs rokonságban, legalább nincs reá példa, hogy
 e két faj együtt párosodott volna. Ettől különben is nemcsak nyu-

lánkabb teste, nagyobb kiálló, élénk s rendkívüli vadságot kifejező szemei, hanem három hüvelyknyivel hosszabb nyele s egy hüvelykkel magasb teste által is különbözik, azonkívül pedig a fanyest világos gesztenyeszinü csuhája finomabb, tömöttebb s hosszabb szőrű mint amazé; e felett a fanyest torkán egész a vállapok alá nyuló sárga folt van, mely a fiatal nyesteknél majdnem rózsaszinü, a korosabbaknál pedig majdnem rózsaszint ölt; e folt a sziklanyestten fehér s szürke szegélylyel van körülvéve. Ott, hol nagy kiterjedésü s kevésbé háborgatott lábas erdők vannak, a fanyest is honos, s ámbár fenyves erdőkben is kivált olyásokban tartózkodik, melyek vegyes állománynyal birnak, mire különböző német elnevezései is mutatnak (Buch-, Birk-, Espen, Fichten-, Tannen-, Kiefern-Marder), mégis tudtommal inkább szereti a tölgy, cser, bikk s általában a lombos erdőket, már csak azért is, mert ezekben az általa keresett mindennemű szárnyasokat, különösen pedig ezek fészkeit sokkal nagyobb választékban találja fel, és mert fenyves fanemüeknél nem oly könnyen akad odura, melybe szükség esetén rejtőzhetnék, s ha van is, ez az ő használatára azért nem alkalmas, mert szurokkal van tele.

Arról ugyan, hogy a felvidéki nagy fenyvesekben gyakrabban találtatnék, nem hallottam, de annyit tudok, hogy a szatmári Avasban, a Bikkben s a Mátra belsejében mint ottlakó közönségesen ismeretes, a pilisi, vértesi, bakonyi és farkaserdei nagy kiterjedésü erdőtágokban pedig oly bőven van még, hogy egyik másik uraság-vadász, ki utána veti magát, évente jókora összeg pénzt vált belőle. Mi ugyan nem vagyunk azon helyzetben, hogy a nyestbőröket külön kereskedelmi czikk gyanánt mutathatnók fel statistikai jegyzeteinkben, mint az északamerikai státusok, melyekből Winckell megjegyzése szerint 1848-ban nem kevesebb mint 150,785 darab nyestbőr került forgalomba; egész Németországhoz képest azonban, honnan az értékes bőrrü állat már majdnem egészen kiirtatott, mégis bátran állithatjuk, hogy nálunk több százra megyen még az évente fogott nyestek száma, és az itt feldolgozott ilynemü bőrök egy részét a szücsök kéz alatt veszik meg. Előre látható ugyan, hogy az erdők napról napra pusztítása s az emberek kapzsisága miatt rövid idő alatt ezen állat is el fog erdeinkből végkép tűnni, s a jövő nemzedék már tán csak a természetrajzból, vagy az állatkertből fogja a fanyestet ismerni; de hijában, ilyen a világ folyása. Az éjszaki skót vadász azzal, hogy az általa elejtett jávorszarvas fajának tán utolsója volt, nem sokat törődik, sőt még dicsőséget helyez benne; és ép úgy nem gondol vele a

nyestet odújából fiastól együtt kifüstpölő vadász, hogy a család azon erdőben utolsó volt, s ő többé e vidéken fanyesttel találkozni nem fog.

Pedig a nyest is hozzájárul az állatországban szükséges egyensúly fenntartásához; ő is lánczszemet képez a műszerves lények sorában, mely ha innen kivéttetik, pótolhatlan hézag támad az egészben, s egyes állatfajok kipusztítása s természetben kisszerű hasonlítással ép olyanak tünik fel előttem, mint midőn egy szép nagy darab szövetben lyuk támad, vagy kellő közepéből néhány szálat kiszakítanak; — a szövet azért megvan, de egész soha sem lesz többé. Igaz hogy a fanyest rémitő pusztítást tesz a hasznos vadakban; nem csak az apró nyulakat öldösi, hanem futtában elfogja a kis süldőket is: a siket- és nyirfajdok, császármadarak és foglyok tojásait és szárnyra nem kelhető fiait kiszedi, de ugyanezt teszi a tömérdek orvmadár, a sasok, ölyvök, keselyűk, sólymok, baglyok és kányák költelégeivel is, melyek többnyire hozzáférhetlen magas fákon fészkelnek s melyekkel más kisebb duvadak, mint a menyét különböző fajtái, viadalba bocsátkozni nem mernek. A téli évszakban pedig, midőn valamely hóval kevésbé fedett harasztos gubbaszkodó foglyon kívül, mely különben is nem oly könnyen lopható meg, más madár nincsen, a rókával és vadmacskával közösen, egerre, gőzűre, menyétekre s evétkékre tart vadászatot, melyek éhségtől szintén gyötörtetve előbujnak rejtekeikből, s azalatt mg az erdőaljban fa- és fűmagot szedegetnek, vagy ha a menyétek apróbb madarak, s a hó alatt egész alagutakat vajú egerek után lesekednek, a náluknál sokkal erősebb, s valamennyi dúvad közt legravaszabb s legfürgébb nyest által falatnak fel. Különben a nyest egyáltalában nem szeret rókával vagy vadmacskával találkozni; ez utóbbi különösen halálos ellensége, melynek karmai közül, ha egyszer megkaphatja, menekülni nem tud; a rókától ellenben csak akkor kell tartania, ha az nyílt mezőn éri utól s különben nincs fa, melyre hirtelen felkaphatna. Ebben különben rendkívüli ügyességgel bir; percz alatt felugrik a legmagasb fára, s mint az evétke, egyik gallyról a másikra több tér-közön ölnyre szökve, egész erdőt képes átgalyazni anélkül, hogy földre szálljon; ha pedig erre szánja el magát, és különösen akkor midőn odújából kiötlök, villámgyorsasággal fut le a fatörzsön végig és sebtén iramodik tovább. Ezt óvatosságból teszi; egyrészt hosszabb időzés által nem akarja elárulni vaczkát, másrészt pedig azon esetre, ha ezt a vadmacska már megsejtette volna, s ugyanazon a fán utána lesekednék, mi gyakran megtörténik, ennek megrohanását a sebesség által iparkodik meghiúsítani. A nyest-

nek ezen csudálatos gyorsasága, melyet én egy alkalommal személyesen észleltem, többnyire vészthozó a fán ülő, vagy ott gondatlanul foglalkozó madarakra nézve; midőn a küllő vagy harkály kopogását hallja, vagy azt veszi észre, hogy a galyakon a téli nap sugaraiban nagyobb madár sütkérezik — azalatt míg amaz nyelvével a szűféreghez férközni iparkodik, ez utóbbi pedig esőrével esőtől ázott szárnytollait igazgathatja, a pillanat alatt hozzá szökött nyest martalékául esik.

Ez utóbbira vonatkozólag még csak annyit kell megjegyeznünk, hogy forgása már január közepén, a kövinyesténél tehát egy hóval előbb történik. Martius végefelé kilencz hét multával a nöstény három legfőlebb négy világtalan kölyköt vet, melyeknek látói csak 10 — 14 nap múlva kezdenek nyilni. Félnövésü vagy is süldő állapotukig a fiakat anyjuk nemesak szoptatja, de falattal is ellátja. Mennyit kell ennek fáradnia, hogy nemesak magát, kinek emlős állapotában sokkal nagyobb táplálékra van szüksége, hanem ezenkívül három vagy négy torkos fiát is a szükséges élelemmel elláthassa! Gáspár gazda, egy öreg nyestvadász, azt vitatta előttem, hogy a nyest télen át makkot és más erdei gyümölcsöt is eszik, mit azzal kívánt bizonyítani, hogy fogáskor akárhányszor talált a nyest odujában makk- és bikkmaghéjat.

Én ezt tökéletesen elhiszem, mert bár e jelenséget abból is ki lehet magyarázni, hogy a nyest oly odút foglalt el, melyben azeiőtt evétke lakott, de másrészt tagadhatlan, hogy a hústevő dúvadak legtöbbjei növényfalattal is táplálkoznak; így a medve igen szereti az erdei epret és áfonyát, a róka egész sor szőlőt képes egy éjen át lekoppasztani, télen pedig megeszi a csipkét és más erdei bogyonemüeket; azon körülmény pedig, hogy a fiatal korában fogott nyestet tejbe mártott zsemelével növelék fel s hogy a nyest egyáltalában kedvelje a méznek, mit azáltal szerez meg, hogy az erdei méhek odvába kiállhatatlan szagu hulladékát ejti: ez adatok után egész bizonyossággal állithatni, hogy szorultságból megeszi biz ő a makkot s más erdei fák magvait is, és ezáltal egész könnyen megfejtethető, hogy a nyest akkor sem vész el éhen, midőn az erdőket több heteken, sőt tán hónapokon át öles hó borítja, midőn tehát élő állat nem igen áll a kis rabló rendelkezésére.

Pályázat.

Az Országos Erdészeti-Egyesület Losonczon tartott f. é. közgyűlése 200 frt. pályadíjt tűzött ki egy az alsóbbrendű műszaki-segéd személyzet tanítására szánt és az erdészeti alapvonalait népszerű nyelven röviden fejtegető kézikönyvre, melynek tartalma 4—8 nyomtatott ivre terjedhet egyedül azt tárgyalhatván minek ismerete az érintett erdészeti személyzet számára mulhatlanul szükséges.

Az idegen kézzel leiratott pályaművek a szerző nevét tartalmazó és lepecsételt jelígyés levelek kíséretében legkésőbb az 1868. évi július 31-ig az Országos Erdészeti-Egyesület igazgató választmányához Pestre küldendők. Az említett határidő eltelte után érkező művek pályázatra nem bocsátatnak. A nyertes mű szerző sajátja marad s díja a Debreczenben tartandó 1868. évi közgyűlésen fog kiadatni.

Az Országos Erdészeti-Egyesület igazgató választmánya nevében. Pesten, deczember 21-én 1867.

Bedő Albert
egyesületi titkár.

Gyászhir.

Béreczy Károly, a magyar tudományos akadémia tagja, a „Vadász és Versenylap“ tulajdonos szerkesztője és a magyar sport irodalom megalapítója f. é. decz. 11-én meghalt. Korán vesztők el a 47-ik évét élt munkás férfit, kinek szivbaj okozta gyors halálát a mélyen sujtott családdal együtt fájjalja a haza minden miveltebb polgára. Több oldalú hasznos és kitűnő munkásságát itt nem idézve, csupán azt említjük meg, hogy a boldogult a hazai erdészeti-ügynek buzgó pártolója — s az Országos Erdészeti-egyesület igazgató választmányának is tagja volt.

Kinevezések és pályázatok. *)

* Ifj. Nachtnébel Ferencz, az aradi erdőhivatal kerületébe Apátfalvára alerdésznek neveztetett ki.

A Kolozsvári bánya-erdő- és sóügyi igazgató-ságnál az erdészeti fogalmazói állomásra 630 frt. évi fizetéssel nyitott pályázat. Határidő január 3. 1868.

*) Lapunk e rovatot jövőre is állandóan fogja hozni. Szerk.